

ประวัติ

พระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากร หรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตร

วัดไตรมิตรวิทยาราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

ประเทศไทย

***** * *****

ขออำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากร หรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรปุษนียวัดดุมห้ศรรยองค์นี้ ขอได้โปรดช่วยปกป้องคุ้มครองให้ ทุก ๆ ท่านที่ได้มีโอกาสเข้ามายังสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ ขอแสดงความยินดีและขอ ต้อนรับทุก ๆ ท่านด้วยไมตรีจิตยิ่ง

ก่อนอื่น ก็จะขอแนะนำประวัติความเป็นมาของพระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากร หรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์ที่ทุก ๆ ท่านกำลังได้ชมและนมัสการ กราบไหว้ในขณะนี้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันจะก่อให้เกิดความศรัทธาปสาทะใน ปุษนียวัดดุมห้ศรรยองค์นี้มากยิ่งขึ้น

พระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตร องค์นี้ จัดเป็นปุษนียวัดดุมห้ศรรยของโลก เป็นพระพุทธรูปทองคำปางมารวิชัย เป็น ศิลปะพุทธปฏิมากรรมสมัยสุโขทัยบริสุทธิ์หรือยุคสมัยสุโขทัยรุ่งเรือง เป็นพระพุทธร ปฏิมากรรมสร้างด้วยทองคำเนื้อเจ็ด ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๓ แห่งราชวงศ์พระร่วง มีหน้าตักกว้าง ๖ ศอก ๕ นิ้ว สูง จากฐานทับเขตรถึงพระเศวตมาลา ๗ ศอก ๑ คืบ ๕ นิ้ว มีน้ำหนักประมาณ ๕ ตันครึ่ง มีอายุจนถึงปัจจุบันประมาณ ๗๐๐ กว่าปี เป็นพระพุทธรูปทองคำที่มีพระพุทธรลักษณะ ประณีตงดงาม อ่อนช้อย วิจิตร บรรจงเกินกว่าโลกีย์วิสัย มีความงดงามคล้าย ๆ จะเคลื่อนไหวองค์ได้ เหมือนจะถูกสร้างสรรค์ไว้ด้วยอำนาจเทวฤทธิ์ นับเป็นพระพุทธรูปทองคำแท้ที่เป็นสมบัติอันล้ำค่ายิ่งของพระพุทธศาสนาและของประเทศไทย และเป็น พระพุทธรูปทองคำองค์แรกของเมืองไทยที่ถูกบันทึกไว้ในหนังสือกินเนสบุ๊ค ซึ่งเป็น หนังสือที่บันทึกสิ่งที่เป็นที่สุดของโลกไว้อย่างละเอียดจนได้รับความเชื่อถือจากนานา ประเทศทั่วโลก ได้บันทึกความมหัศจรรย์ยิ่งใหญ่ของพระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากร หรือ พระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นี้ไว้ว่า ปุษนียวัดดุมห้ศรรยที่มีคุณค่ามาก เป็นพระพุทธรูป ทองคำแท้ ศตวรรษที่ ๑๕ หน้า ๕ ตันครึ่ง สูง ๓.๐๔ เมตร ประดิษฐานอยู่ที่วัด ไตรมิตรวิทยาราม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย มีมูลค่าประมาณ ๒๘.๕ ล้านดอลลาร์ เพราะพระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นี้ ประกอบด้วยสิ่งที่จัดว่าเป็นที่สุดของโลกไว้ถึง ๓ อย่างด้วยกัน คือ.-

๑. มีขนาดขององค์พระใหญ่มีมา มีหน้าตักกว้าง ๖ ศอก ๕ นิ้ว สูงถึง ๗ ศอก ๑ คืบ ๕ นิ้ว

๒. มีพระพุทธรูปลักษณะที่อ่อนช้อยงดงามล้ำเลิศ สร้างขึ้นในสมัยที่กรุง สุโขทัยเป็นราชธานี มีอายุจนถึงปัจจุบัน ๗๐๐ กว่าปี

๓. สร้างด้วยโลหะทองคำแท้ มีมูลค่าตามที่ถูกบันทึกไว้ในหนังสือ กิณเนศน์คังถึง ๒๘.๕ ล้านบาท

เพราะเหตุนี้แหละ จึงจัดว่าเป็นที่สุดของโลกในด้านปูนูนียัตถุมหัตถกรรม และปูนูนียัตถุดังกล่าวนี้ก็คือ พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำ สุโขทัยไตรมิตรองค์นี้แล.

แต่เดิม พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัย ไตรมิตร ปูนูนียัตถุมหัตถกรรมองค์นี้มีปูนูนี่ปูนอกปิดบังอำพรางไว้ และประดิษฐานอยู่ที่ พระอุโบสถวัดโชตนารามพระอารามหลวงหรือวัดพระยาไกร ตั้งอยู่ในเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันนี้ก็คือสถานที่ตั้งของบริษัท อีสเอเชียติก จำกัดนั่นเอง

วัดโชตนารามนั้น ในอดีตแต่เดิมมีชื่อว่าวัดพระยาไกร ปรากฏตามหลักฐานจดหมายเหตุที่พระพุทธรูปปูนูนี่ปูนหรือพระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรนี้ ก่อนที่จะ อัญเชิญมาประดิษฐาน ณ วัดไตรมิตรวิทยาราม มีหลักฐานว่าเป็นวัดที่สร้างมาก่อน ปีพุทธศักราช ๒๓๔๔ กาลภายหลังจากต่อมา พระยาโชฎิกกราชเศรษฐี (เจ้าสัวบุญมา) ซึ่งเป็นข้าหลวงเดิมของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๓ ได้ทำการ บูรณะปฏิสังขรณ์เสร็จแล้วได้น้อมถวายเป็นพระอารามหลวง ในรัชสมัยของพระบาท สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๓ แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ และได้รับการสถาปนา ขึ้นเป็นพระอารามหลวงมีนามว่าวัดโชตนาราม ต่อมา ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปิยมหาราชเจ้า รัชการที่ ๕ วัดโชตนาราม พระอารามหลวงแห่งนั้นได้กลายสภาพเป็นวัดร้าง ไม่มีผู้ปกครองดูแล ปล่อยให้ เสนาสนะสงฆ์พร้อมทั้งพระอุโบสถอันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนูนี่ปูนก็คือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นี้ ต้องปรักหักพังชำรุดทรุดโทรมเสียหายมาโดยลำดับ สถานที่ภายในบริเวณวัดโชตนารามทั้งหมดจึงกลายเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ประกอบ กับทางบริษัท อีสเอเชียติก จำกัด ได้แสดงความประสงค์ขอเช่าสถานที่ของวัด โชตนารามทั้งหมดเพื่อดำเนินกิจการของบริษัท เมื่อได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ ดำเนินกิจการของบริษัทแล้ว ก็ได้ทำการรื้อถอนเสนาสนะสงฆ์ที่ปรักหักพังจนหมดสิ้น คงเหลือไว้เพียงพระอุโบสถที่มีพระพุทธรูปปูนูนี่ปูนและพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ ซึ่งมีองค์พระขนาดใหญ่เท่ากันเพียง ๒ องค์เท่านั้นที่ยังประดิษฐานอยู่ ทางการคณะสงฆ์ ในสมัยนั้นจึงมีเถระบัญชาให้วัดไตรมิตรวิทยารามและวัดไผ่เงินโชตนารามไปอัญเชิญ พระพุทธรูป ๒ องค์ขนาดใหญ่ นั้นนำไปประดิษฐานเก็บรักษาไว้ แล้วในปีพุทธศักราช ๒๔๗๘ นั้นเอง ทางวัดไผ่เงินโชตนารามก็ได้ไปอัญเชิญพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ซึ่ง ประดิษฐานอยู่ด้านหน้านำไปประดิษฐานรักษาไว้ ณ วัดไผ่เงินโชตนาราม ส่วนทาง วัดไตรมิตรวิทยาราม โดยมีพระมหาเจียม กมโล เป็นประธาน ก็ได้ไปอัญเชิญพระพุทธรูปปูนูนี่ปูนองค์ที่ยังเหลืออยู่ นำมาประดิษฐานรักษาไว้ ณ วัดไตรมิตรวิทยา

ราม โดย ครั้งแรก ประดิษฐานที่เพิงสังกะสีข้างองค์พระเจดีย์ที่ชำรุดเสียหายทางด้านทิศ ตะวันออกของพระอุโบสถหลังเก่าเพราะยังหาสถานที่ประดิษฐานที่เหมาะสมไม่ได้

พระพุทธรูปปูนปั้นองค์นั้น ก็ยังคงประดิษฐานอยู่ที่เพิงสังกะสีข้างพระ เจดีย์วัดไตรมิตรวิทยารามตลอดมาเป็นเวลาถึง ๒๐ ปี และได้ถูกกระแทะปูนปั้นหุ้มองค์ พระออกเปิดเผยความลึกลับให้ปรากฏแก่ชาวโลกทราบว่า เป็นทองคำแท้ จนกลายเป็น ปุชนิยมวัดอุทิศทรัพย์ของโลก ในวันที่ ๒๕ เดือนพฤษภาคม ๒๔๙๘ ซึ่งเป็นระยะเวลา ใกล้จะถึงกึ่งพุทธกาลหรือ ๒๕ พุทธศตวรรษ ซึ่งจะมีรัฐพิธีเฉลิมฉลองเป็นการใหญ่ จึงนับได้ว่าเป็นความมหัศจรรย์ยิ่งใหญ่งานพระพุทธรูปศาสนาในประเทศไทย มาจนตราเป็นทุกวันนี้

ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสาเหตุที่วัดไตรมิตรวิทยาราม ในครั้งกระโน้น ทิวทั้งบริเวณวัดยังมีสภาพเป็นที่ลุ่ม มีสระคูคลอง มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั่วทั้งบริเวณวัด แต่เดิม วัดไตรมิตรวิทยารามนี้มีชื่อว่า วัดสามจีน ต่อมาคณะกรรมการของวัดประกอบ ด้วยข้าราชการ พ่อค้าและประชาชน ซึ่งมีพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระวิจิตรธรรมมุณี เจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยารามเป็นประธาน พร้อมด้วย น.อ.หลวงสุขุขลาสัย ร.น. หลวงบริบาลเวชกิจ นายสนิท เทวินทรภักดี และนายกำธร วิสุทธิผล ได้ร่วมกัน ดำเนินการปรับปรุงบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะสงฆ์พร้อมด้วยพระอุโบสถหลังใหม่จน เสร็จเรียบร้อยในปีพุทธศักราช ๒๔๘๒ และได้รับการเปลี่ยนนามของวัดใหม่เป็นทางการว่าวัดไตรมิตรวิทยาราม ต่อมา ในปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ ก็ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้าง พระวิหารหลังใหม่ขึ้น เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นองค์ที่ทางวัดได้อัญเชิญ มาจากวัดโชตนารามดังกล่าวแล้ว ให้เหมาะสมกับที่เป็นปูชนียวัตถุที่ควรแก่การเคารพ สักการะ บูชา ของพุทธศาสนิกชน และเพื่อเป็นการประกาศความเจริญรุ่งเรืองแห่ง พระพุทธศาสนาสืบไปในอนาคตด้วย

ครั้นพระวิหารซึ่งมีความกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๒๘ เมตร ทรงจตุรมุข หลังที่ประดิษฐานพระพุทธรูปทองคำในปัจจุบันใกล้จะสำเร็จเรียบร้อยทุกอย่าง ทางวัดไตรมิตรวิทยาราม ก็ได้จัดทำพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปปูนปั้นองค์นั้นขึ้นประดิษฐาน บนพระวิหารหลังใหม่นั้น และได้จัดทำพิธีอัญเชิญในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๙๘ และเพราะเหตุที่อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการเคลื่อนย้ายในขณะนั้นไม่ทันสมัยเหมือน ในปัจจุบัน ฉะนั้น การเคลื่อนย้ายองค์พระซึ่งมีขนาดใหญ่ถึงเพียงนั้นจึงดำเนินไป โดยยากลำบากอย่างยิ่ง เพราะต้องอาศัยแรงงานของประชาชน พระภิกษุสามเณรเป็น ส่วนใหญ่ เครื่องทุ่นแรงที่มีอยู่บ้างก็มีเพียงรอกสำหรับยกวันองค์พระขึ้นอย่างเดียว ทาง วัดได้เริ่มทำการเคลื่อนย้ายองค์พระตั้งแต่เช้าจรดเย็น การเคลื่อนย้ายก็ทำได้เพียงแค่ย้าย องค์พระมาประดิษฐานอยู่ใกล้ ๆ กับพระวิหารเท่านั้น และในขณะที่กำลังใช้รอกทำการ ยกวันเชือกยกองค์พระขึ้นเป็นครั้งสุดท้ายนั่นเอง ทันใดนั้นเชือกที่ใช้สอดยกองค์พระขึ้น เกี่ยวกับเครื่องยกวันไม่สามารถทานน้ำหนักขององค์พระได้ จึงขาดสับลงมา ทำให้ องค์พระซึ่งมีน้ำหนักมากและองค์ใหญ่มหึมาถึงเพียงนั้นก็ตกลงมากระทบกับพื้นคนกรีด เสียงดังสนั่น เพราะแรงตกลงมากระแทกเข้ากับพื้นคอนกรีตอย่างแรงนั้นแหละ เป็นเหตุให้ปูนปั้นพอกปิดยังคำพรางองค์พระไว้เกิดกระแทะ

หลุดออกมา จนเห็นทองคำ ภายในปูนปั้นส่องแสงเป็นประกายเหลืองอร่ามจึงได้ทราบว่าย่างใน พระปูนปั้นดังกล่าวนี้ ที่แท้ก็เป็นทองคำแท้ หลังจากนั้นทางวัดก็ได้ทำการกระเทาะปูนปั้นพอกปิดองค์ พระไว้ ออกจนหมด เมื่อกระเทาะปูนปั้นออกหมดแล้วตรวจดูโดยละเอียดจึงทราบว่าตลอด ทุกส่วนขององค์พระพุทธรูปบริสุทธิบริบูรณ์ ทุกส่วนไม่มีที่ติเลยแม้แต่น้อย องค์พระ แต่เดิมเมื่อกระเทาะ ปูนปั้นออกใหม่ ๆ เป็นอย่างไรในปัจจุบันนี้ก็คงเป็นอย่างนั้น ภาพพระพักตร์และพระศอขณะที่ยังไม่ได้กระเทาะปูนปั้นออกและเมื่อกระเทาะปูนออก ใหม่ ๆ พร้อมทั้งภาพของชิ้นส่วนของปูนปั้น ที่กระเทาะออกมาจากองค์พระเป็นบางส่วน ทางวัดไตรมิตรวิทยารามก็ได้เก็บรักษาไว้ภายในพระ วิหารที่ประดิษฐานพระพุทธรูป มหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรนั้นแล้ว เพื่ออนุชนรุ่นหลัง จะได้เข้าใจและรู้สึกภูมิใจในกลวิธีที่ชาญฉลาดของบรรพบุรุษไทยที่ง่าย แต่แฝง ไปด้วย ความลุ่มลึกอย่างเหลือคณาที่สุดในการอนุรักษ์ปกป้องคุ้มครองปูชนียวัตถุมรดกอันล้ำค่านี้ ไว้ เป็นสมบัติของลูกหลานไทยสืบมา ขอเชิญชวนท่านผู้สนใจได้เข้าชมและนมัสการ กราบไหว้ได้ทุก วัน ตั้งแต่ ๐๘.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

พระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากร

หรือ

พระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรคือ

พระพุทธรูปทองในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

โดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตามหลักศิลาจารึก ปาตาล เมืองสุโขทัย ของพ่อ ขุนรามคำแหงมหาราชหลักที่ ๑ หน้าที่ ๒ บรรทัดที่ ๒๓ - ๒๖ ได้จารึกไว้เป็น หลักฐานว่า วัด มหาธาตุ กลางเมืองสุโขทัยนี้มีพิหาร มีพระพุทธรูปทอง มีพระอัฐารส มีพระพุทธรูปอันใหญ่ มี พระพุทธรูปอันงาม เป็นต้น ครั้งได้ตรวจพบหลักฐานทางด้าน พระพุทธรูปลักษณะของพระพุทธรูปมหา สุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรที่ งดงามวิจิตรอ่อนช้อยอย่างยิ่ง อันบ่งบอก ถึงสมัยสุโขทัยโดยเด่นชัดก็คือ ทางด้านขนาด ขององค์พระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากรที่มีขนาด ใหญ่มหึมาก็ดี และทางด้านคุณค่าของ ทองคำที่มีน้ำหนักมากมายนับหลายพันกิโลกรัมจะ นำมาสร้างได้ก็ดี เหล่านี้ ย่อมเป็นหลักฐานชี้ชัดว่า พระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูป ทองคำสุโขทัยไตรมิตร ก็คือพระพุทธรูปทองในหลักศิลาจารึกปาตาลพ่อขุนรามคำแหงมหาราช อย่างแน่แท้ เพราะเป็นพระพุทธรูปทองคำแท้และมีขนาดองค์พระใหญ่มหึมา และทั้งเป็นพระพุทธรูปที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชอย่างแท้จริง จึงเป็นพระพุทธรูปที่ควรแก่ การจารึกไว้เป็นหลักฐานในหลักศิลาจารึกเช่นนี้ได้

หลักฐานอีกประการหนึ่ง ก็คือพระพุทธรูปทุก ๆ องค์ตามที่ปรากฏในหลัก ศิลา จารึกปาตาลนั้นล้วนแต่เป็นพระพุทธรูปที่มีองค์พระขนาดใหญ่มหึมาทั้งสิ้น แหละพระพุทธรูปมหา สุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นี้ ก็เป็นพระพุทธรูปที่มีขนาดขององค์

พระใหญ่่มหิมาไล่เล็กกัน ทั้งพระพุทธรูปทองคำที่มีขนาดขององค์ พระเท่ากันหรือย่อมกว่าพระพุทธรูปทองคำนี้ก็ยังไม่เคยมีปรากฏในที่ อื่น ๆ เลย จะมีก็แต่พระพุทธรูปทองคำนี้เพียงองค์เดียวเท่านั้น จึง เป็นหลักฐานบ่งชี้ชัดอีกว่าพระพุทธรูปทองคำในหลักศิลาจารึกป่าตาล เมืองสุโขทัย ของพ่อ ขุนรามคำแหงมหาราชของคันั้น ที่แท้ก็คือ พระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นี้เอง

พระพุทธรูปลักษณะ

พระพุทธรูปสมัยสุโขทัยบริสุทธิ์หรือยุครุ่งเรือง

พระพุทธรูปสมัยสุโขทัยนั้นมีหลายหมวดหลายยุค แต่เฉพาะหมวดใหญ่ หรือยุคกลางถือว่าเป็นพระพุทธรูปสุโขทัยบริสุทธิ์ อันเป็นยุครุ่งเรือง เป็นพระพุทธรูปที่ สร้างขึ้นในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระพุทธรูปในหมวดนี้มีพระพุทธรูป ลักษณะเป็นที่สังเกตดังนี้ คือ.

ทำพระรัศมีหรือพระเกตุมาลาเป็นเปลวยาว

เส้นพระเกศาขมวดเป็นทักษณาวัฏหรือเป็นก้นหอย โดยมากจะไม่มีไร พระศก

พระโขนง โกง พระนาสิกงุ้ม พระหนุเสี่ยม

บนพระเศียรเหนือพระอุณหิสเป็นรูปโปน หัวพระฉันโปน

ชายผ้าสังฆาฏีมักมีปลายเป็น ๒ แฉกเหมือนเขี้ยวตะขาบ โดยมากนั่งขัดสมาธิราบ

ฐานของพระพุทธรูปเป็นฐานหน้ากระดานเกลี้ยงเรียบ ตอนกลางของ ฐานแอ่นเข้า

ข้างใน ผิดกับฐานของพระพุทธรูปสมัยเชียงแสนซึ่งเป็นหน้ากระดาน แต่โค้งออก

ข้างนอกและฐานของพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยในหมวดใหญ่หรือยุคกลาง นี้จะ

ไม่สร้างทำเป็นกลีบบัว ถ้าเป็นกลีบบัว ก็จะเป็นพระพุทธรูปในหมวดพระพุทธรูปชิน

ราช หรือยุคหลังมักสร้างทำฐานเป็นบัวหลายบัวคว่ำเป็นส่วนใหญ่

ลักษณะพระพุทธรูปทองคำหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตร

เมื่อได้พิจารณาพระพุทธรูปลักษณะพระพุทธรูปทองคำหรือ พระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นี้โดยละเอียดถี่ถ้วนแล้ว ก็จะพบพระพุทธรูป ลักษณะชัดเจนเด่นชัด ตั้งแต่ปลายพระเกตุมาลาจนถึงทับเกษตรหรือฐานขององค์ พระที่เดียว ขอแยกออกเป็นข้อ ๆ ดังนี้ คือ-

๑. พระเกตุมาลา เป็นเปลวยาวสูงและงดงามมาก
๒. เบื้องบนพระเศียรเหนือพระอุณหิส เป็นรูปโปน
๓. มีพระอุณาโลมระหว่างพระโขนงปรากฏให้เห็นเป็นเงา
๔. เส้นพระศกหมวดเป็นทักษิณาวฏหรือก้นหอย ไม่มีไรพระศก
๕. พระโขนงโก่งงดงามเป็นสัน
๖. พระนาสิกค่อนข้างงุ้ม
๗. พระโอษฐ์เรียวงามเหมือนกับว่าจะยิ้มครีต
๘. พระพักตร์กลมแบบรูปไข่ แต่ไม่ใช่กลมแบบผลมะตูม
๙. พระปรางไม่อวบเหมือนพระพักตร์พระพุทธชินราชในยุคหลัง แต่งงดงามรับ

กับพระพักตร์ได้ส่วนตัดพอดี

๑๐. พระหนุเหลี่ยม ตรงตามพระพุทธรลักษณะสมัยสุโขทัยบริสุทธี หรือ ยุครุ่งเรือง
๑๑. พระกรรณทั้ง ๒ ข้างยาวเป็นเหมือนกลีบบัว
๑๒. ปลายพระกรรณทั้ง ๒ ข้าง จะเจาะเหมือนชาวเมืองสุโขทัย ยุคพ่อขุน งาม

คำแหงมหาราชที่เดียว

๑๓. พระศอเป็นปล้องต้องตามพระพุทธรลักษณะแท้
๑๔. พระอุระ ผายเสมอนั่งพญาราชสีห์
๑๕. พระอังสา กว้างได้ส่วนตัดกับองค์พระ
๑๖. พระกร ยาวและลักษณะการวางพระกรเหมือนกับวงไอยรา
๑๗. ปลายนิ้วพระหัตถ์ทั้ง ๔ นิ้ว เหมือนอย่างสามัญมุนษย์ทุกอย่าง คือนิ้ว จะยาวไม่เสมอกัน ไม่เหมือนพระพุทธรูปในยุคหลังที่มีนิ้วพระหัตถ์ทั้ง ๔ นิ้วยาวเสมอ กัน
๑๘. หัวพระถันโปนขึ้นมา พอมองเห็นได้ชัดเจน

๑๙. ชายผ้าสังฆาฏิบายถึงพระนาภี ปลายผ้าสังฆาฏิพับทับกันเป็นแฉก เหมือนเขี้ยวตะขาบ ทั้งเบื้องหน้าพระนาภีและเบื้องหลังพระปฤษฎางค์ และชายผ้า สังฆาฏิเบื้องหลังพระปฤษฎางค์ยาวลงมาเกือบถึงทับเกษตรหรือฐาน

๒๐. นั่งขัดสมาธิราบ เห็นฝ่ายพระบาทราบเรียบเสมอกันอันเป็นลักษณะ ของผู้ที่ปราศจากราคะกิเลส และชายผ้าอันตราวาสก (ผ้าถุง) เป็นสัน

๒๑. ฐานที่ทับเกษตร เป็นหน้ากระดานเกลี้ยงเรียบ ตรงกลางของฐานทับ เกษตรจะเว้าหรือแอ่นเข้าข้างใน

๒๒. ผ้าจีวรที่ทรงก็พอมองเห็นเพียงเบา ๆ แบนเนื้อหรือแบนกับองค์พระ และลักษณะของผ้าจีวรจะเห็นเป็นสันพอเป็นที่สังเกตเท่านั้น

๒๓. ลักษณะการประทับนั่ง เป็นการวางพระอิริยาบถให้เกิดศรัทธาปสาทะ แก่ผู้
ได้เข้าไปกราบไหว้นมัสการจริง ๆ เหมือนกับว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จมาประทับ
อยู่ตรงหน้าของเรา ฉะนั้น

๒๔. พระหัตถ์ซ้ายพาดบนพระเพลลา พระหัตถ์ขวาทรงชี้แม่พระธรณีเพื่อ เป็นพยาน
แม้จะเป็นพุทธลักษณะประทับนั่งเหนือชिरอสน์แต่ก็ดูเหมือนจะเคลื่อนไหว พระองค์ได้ และ
เหมือนจะแย้มพระโอษฐ์ตรัสกับผู้ที่เข้าไปกราบนมัสการทีเดียว

เมื่อได้ตรวจสอบโดยละเอียดก็จะเห็นว่า พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากร หรือพระ
พุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตร มีพระพุทธรูปลักษณะตรงตามลักษณะพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยไม่มี
ผิดเพี้ยนเลยแม้แต่น้อย นี่แหละเป็นหลักฐานบ่งชี้ว่า พระพุทธรูป มหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูป
ทองคำสุโขทัยไตรมิตรเป็นพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
อย่างแน่นอน ทั้งจะต้องเป็นพระพุทธรูปที่จัดอยู่ใน หมวดใหญ่หรือยุคกลางซึ่งเป็นยุครุ่งเรืองของ
สุโขทัยอีกด้วย

เหตุที่มาประดิษฐาน

ณ

วัดโชตนาราม

จำเนียรกาลนานมา เมื่อบ้านเมืองถูกเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยด้วย อำนาจ
แห่งโลกธรรม นี่แหละเป็นมูลเหตุให้พระพุทธรูปทองในหลักศิลาจารึกเมืองป่า ดาลของพ่อขุนราม
คำแหงมหาราชของคันทันต้องถูกเคลื่อนย้ายมาโดยลำดับ นับตั้งแต่ เมื่อกรุงสุโขทัยที่เคยเปล่งประกาย
เจิดจ้าต้องอับแสงสิ้นอำนาจลง เพราะต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของไทยกรุงศรีอยุธยาจนถึง
รัชสมัยของพระยาบาล ด้วยความหวงแหน ในพระพุทธรูปทองอันเป็นสมบัติล้ำค่าของพ่อขุนราม
คำแหงมหาราชของคันทัน และด้วย เกรงว่าพระพุทธรูปทองในหลักศิลาจารึกของคันทันซึ่งเป็นพระพุทธรูป
รูปคู่บ้านคู่เมืองประดิษฐาน อยู่ในพระวิหารโคกเค่นกลางเมืองสุโขทัย ทั้งยังเป็นพระพุทธรูป
ประจำพระองค์ของพ่อ ขุนรามคำแหงมหาราชที่มีค่ายิ่งของคันทันจะถึงอันตรายหายไปได้ เพราะ
เหตุนี้แหละ พระพุทธรูปทองของคันทันที่แท้ก็คือพระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทอง
คำ สุโขทัยไตรมิตรของคันทัน จึงได้ถูกอัญเชิญลงมาทางใต้แล้วประดิษฐานไว้ ณ กรุงศรีอยุธยา ใน
ระหว่างปีพุทธศักราช ๑๕๔๖ เป็นต้นมา

ครั้นกาลต่อมา เมื่อกรุงศรีอยุธยาปกครองหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงตลอดมา บาง
ครั้งสิ้นอำนาจตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า บางคราวก็เรื่องอำนาจจรต้าในภูมิภาค แห่งนี้ เป็นระยะ
กาลนานถึง ๔๑๗ ปี แหะในปีพุทธศักราช ๒๓๑๐ นั้นเอง กรุง ศรีอยุธยาก็ถึงกาลอวสานสิ้นอิสรระ
ภาพโดยสิ้นเชิง บ้านเมืองพร้อมทั้งวัดวาอารามถูก พม่าล้างผลาญจนพินาศสิ้นเหลือที่จะคณานับ แม้
องค์พระศรีสรรเพชญ์ซึ่งเป็น พระพุทธรูปที่สำคัญยิ่งของกรุงศรีอยุธยามาเป็นเวลาหลายร้อยปี สูง ๘
วา องค์พระ หุ้มด้วยทองคำ มีน้ำหนักถึง ๒๘๖ ชั่ง ก็ยังถูกเผาผลาญทำลายเอาทองคำมีน้ำหนัก

จำนวนดังกล่าวไปจนหมดสิ้น บัดนี้ ก็เหลือเพียงเศษอิฐปูนที่ถูกทำลายในอดีตปรากฏให้เห็นเป็นร่องรอยที่แสนจะทรามร้ายราวรานใจแก่ชาวไทยทั้งชาติ

ในขณะที่กรุงศรีอยุธยา รวมทั้งวัดวาอารามกำลังจะถูกข้าศึกเผาผลาญ ทำลายอยู่นั้น ด้วยเกรงว่าพระพุทธรูปทองซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่อัญเชิญมาจากวัด มหาธาตุ กลางเมืองสุโขทัยของคัมภีร์นั้นจะถูกพม่าทำลายล้างทำลายเอาทองคำจากองค์พระ ไปเหมือนกับพระศรีสรรเพชญ์อีก ฉะนั้น พระพุทธรูปทององค์นั้นจึงถูกเอาปูนปั้นพอก ปิดบังอำพรางไว้ภายใน ทำให้ข้าศึกเห็นว่า เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นธรรมดา ๆ องค์หนึ่งเท่านั้นเอง ไม่มีราคาค่างวดอะไร ทั้ง ๆ ไปในกรุงเก่าก็มีอยู่ดาษดื่น เป็นการหักเหความสนใจของข้าศึกโดยสิ้นเชิง เป็นกุศโลบายที่ชาญฉลาดเพื่อมุ่งจะให้บุรุษวัดลุ่มที่เป็นอมตะ มรดกอันล้ำค่าของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชรอดพ้นจากน้ำมือของอริราชศัตรูผู้มุ่งทำลาย และพระพุทธรูปปูนปั้นองค์นั้นก็ยังคงประดิษฐานกระจัดกระจายปะปนกับพระพุทธรูปปูนปั้นองค์อื่น ๆ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ในกรุงศรีอยุธยากรุงเก่า เป็นลำดับมา

ครั้งถึงปีพุทธศักราช ๒๓๔๔ ปรากฏตามตำนานว่า กาลต่อมาหลังจากที่ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ทรงสถาปนากรุงเทพมหานครอมรรัตน โกสินทร์ ขึ้นเป็นราชธานีแล้ว ในปีนั้นเองพระองค์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ขึ้นไปอัญเชิญพระพุทธรูปที่ปรักหักพังตามวัดร้างต่าง ๆ ใน เมืองสุโขทัย เมืองสวรรคโลก เมืองพิษณุโลก เมืองลพบุรี เมืองอยุธยากรุงเก่า นำมา ประดิษฐานไว้ที่รอบ ๆ พระระเบียงพระอุโบสถวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามหรือ วัดโพธิ์ท่าเตียน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และพระพุทธรูปปูนปั้นองค์นั้นจึงถูก อัญเชิญปะปนลงมายังกรุงเทพมหานครในสมัยนั้นด้วย แล้วถูกนำมาประดิษฐานเป็น พระประธานในพระอุโบสถวัดโชนนารามหรือวัดพระยาไกร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ล่วงมาจนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๗๘ จึงถูกอัญเชิญมาประดิษฐาน ณ วัด ไตรมิตรวิทยาราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร และเพราะเหตุที่ปูนปั้นหุ้มองค์ พระไว้เกิดกระเทาะหลุดออกมาจึงได้ทราบว่าเป็นพระพุทธรูปทองคำแท้ ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๘

และในปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์นั้น เป็นนามทางราชการว่า พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากร เพื่อเป็นสรพสิริสวัสดิ์พัฒนามงคลสืบไป

ทั้งหมดนี้ คือประวัติความเป็นมาของพระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรหรือ พระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตร ที่แท้ก็คือพระพุทธรูปทองที่ปรากฏในหลักศิลาจารึกป่าตาล เมืองสุโขทัย อมตะมรดกอันล้ำค่าของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์จอมปราชญ์ของชาวไทย ปัจจุบันนี้ได้กลายเป็นปูชนียวัตถุมหัศจรรย์ที่โลก ต้องตะลึง นับเป็นหนึ่งในไม่มีสองและปูชนียวัตถุชิ้นเอกดังกล่าวนั้นก็คือ พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรหรือพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตรองค์ นี้แล

